KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 16.12.2008
SEK(2008) 3048

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

Ledsagedokument til

KOMMISSIONENS MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

En opdateret strategiramme for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet

Resumé af konsekvensanalysen

{KOM(2008) 865 endelig}
{SEK(2008) 3047}

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONEN

RESUMÉ AF KONSEKVENSANALYSEN AF EN OPDATERET STRATEGIRAMME FOR EUROPÆISK SAMARBEJDE PÅ UDDANNELSESOMRÅDET

Denne konsekvensanalyse ledsager Kommissionens meddelelse om en opdateret strategiramme for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet. Rådet (uddannelse) opfordrede i en række nøglebudskaber, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig på topmødet i marts 2008, Kommissionen til at fremsætte et sådant forslag.

Uddannelse er en væsentlig faktor i Lissabonstrategien, og ved hjælp af den åbne koordinationsmetode (arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010) er der blevet skabt konkrete resultater. Således deltager medlemsstaterne i større omfang i det europæiske samarbejde og drager større nytte heraf, og hindringerne for borgernes adgang til mobilitet og livslang læring er blevet mindre. Der venter dog stadig store opgaver forude, og der er stadig svagheder i de nationale systemer, som det fremgår af Rådets og Kommissionens fælles situationsrapport 2008 om gennemførelsen af arbejdsprogrammet[1]; der er desuden ikke gjort tilstrækkelige fremskridt med hensyn til at nå de fem benchmarks, der er aftalt under den igangværende åbne koordinationsmetode. Disse resultater og den feedback, der blev modtaget som svar på konsultationerne af medlemsstaterne og en række europæiske interessentorganisationer, der blev gennemført som led i denne konsekvensanalyse, viser, at der er behov for at forbedre gennemførelsen på nationalt plan og dermed også virkningen af den åbne koordinationsmetode på de nationale systemer. Dette skal ske ved at sikre større fokus på umiddelbare prioriteringer, større politisk engagement og synlighed, bedre inddragelse af interessenterne, større effektivitet i den gensidige læring og bedre koordinering af livslang læring på tværs af almene og erhvervsfaglige uddannelsessektorer.

Med hensyn til de overordnede fremtidige udfordringer for uddannelsessystemerne er de udfordringer, som vidensøkonomien stiller til konkrete politikker, den demografiske udvikling og globaliseringen, som blev betonet i Lissabonstrategien, stadig aktuelle. Siden er spørgsmål som indvandring og bæredygtighed rykket frem på dagsordenen. I en situation med mangel på højtkvalificerede arbejdstagere og utilstrækkeligt uddannelsesniveau blandt arbejdstagere med få kvalifikationer er der alvorlig risiko for, at der vil opstå et misforhold mellem udbud og efterspørgsel af kompetencer. Der er derfor et presserende behov for en opgradering af kvalifikationer både i arbejdsstyrken og blandt dem, der er i fare for at blive udstødt. Det kan dokumenteres, at investeringer i uddannelse indebærer betydelige fordele for økonomien, samfundet og den enkelte borger i form af bedre beskæftigelsesegnethed, større viden og bedre innovative evner, social integration og aktiv deltagelse i samfundet og desuden lavere kriminalitet og forbedret sundhed.

Resultaterne af de omfattende konsultationer af medlemsstater, arbejdsmarkedsparter og interessenter om udbyttet af den igangværende åbne koordinationsmetode om uddannelse har i det store og hele været positive. De overordnede udfordringer og mål, som den åbne koordinationsmetode vedrører, er fortsat relevante. Nogle lande anbefaler dog, at arbejdsmetoderne tilpasses, med større effektivitet og bedre fokusering til følge.

---

[1] Rådets og Kommissionens fælles situationsrapport 2008 om gennemførelsen af arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 — Livslang læring som grundlag for viden, kreativitet og innovation (februar 2008) (EUT C 86 af 5.4.2008, s. 1).

I lyset af ovenstående udfordringer er der blevet fastlagt tre mål for en opdateret strategiramme for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet: forbedring af de generelle kvalifikationsniveauer (på langt sigt), støtte til landenes uddannelsesreformer (på mellemlangt sigt) og endelig en indsats rettet mod specifikke elementer for at forbedre effektiviteten af den åbne koordinationsmetode, navnlig gennem en bedre fokusering, politisk engagement og synlighed, inddragelse af interessenter, peer-læring og koordinering på tværs af almene og erhvervsfaglige uddannelsessektorer (på kort sigt).

Fire løsningsmodeller er under overvejelse: videreførelse af arbejdet i henhold til Lissabonstrategien uden en specifik åben koordinationsmetode for uddannelse, fortsættelse af status quo (dvs. arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 i dets nuværende form), en opdateret strategiramme og en mere omfattende og mere indgående åben koordinationsmetode. Disse modeller kræver hver især en forskellig form for engagement fra medlemsstaternes side og indebærer en arbejdsbyrde i form af samarbejdsaktiviteter, men de respekterer alle subsidiaritetsprincippet og står i et rimeligt forhold til de store udfordringer, uddannelsesområdet står over for inden for de bredere rammer af Lissabonstrategien og den fornyede sociale dagsorden.

Det er for alle modellernes vedkommende vanskeligt at vurdere den åbne koordinationsmetodes indvirkning på nationale politikker og på tilnærmelsen mellem politikker. Det er navnlig vanskeligt at fremvise sikker dokumentation for en årsagssammenhæng mellem den åbne koordinationsmetode og udbyttet af de nationale politikker i form af kvantificerbare resultater (f.eks. øgede kvalifikationsniveauer som målt ved fremskridt hen imod de fastlagte benchmarks). I kvalitativ henseende bekræfter erfaringen og den afholdte konsultation imidlertid, at medlemsstaterne og interessenterne har den klare opfattelse, at den igangværende åbne koordinationsmetode bidrager til udviklingen af nationale politikker, men at der er områder, hvor der er behov for forbedringer. En styrkelse af dens effektivitet enten gennem en opdateret strategiramme eller en mere omfattende og mere indgående åben koordinationsmetode (model 3 og 4) vil derfor efter al sandsynlighed øge dens virkning på reformerne af de nationale uddannelsessystemer og bidrage til gennemførelsen af Lissabonstrategien og den fornyede sociale dagsorden.

Der er fordele ved alle modellerne, men kun udvikling af en opdateret strategiramme (model 3) opfylder kravet om, at den åbne koordinationsmetode skal have større virkning på de nationale reformer af uddannelsessystemerne og blive et mere effektivt instrument for samarbejde og udvikling af politikker. Den gør det muligt at fastlægge politikmål, som modsvarer hele den brede vifte af udfordringer, som medlemsstaterne og interessenterne har identificeret, og den lever desuden op til kravene om ændrede arbejdsmetoder i den åbne koordinationsmetode. Endelig er denne model gennemførlig.

Instrumenterne til overvågning og evaluering af, hvordan den åbne koordinationsmetode på uddannelsesområdet påvirker udviklingen af nationale politikker, tilnærmelsen af politikker og de politiske resultater, eksisterer allerede i form af den fælles statusrapport, der udsendes hvert andet år, og årsrapporterne om indikatorer og benchmarks. Deres effektivitet kunne styrkes, ved at der blev lagt større vægt på de tematiske prioriteringer i de fælles rapporter, ved inddragelse af landespecifikke evalueringer, bedre feedback fra medlemsstaterne om, hvordan den åbne koordinationsmetode virker, og større inddragelse af interessenterne.